ความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

The Communicative Abilities of Ethnic Student Teachers by Teaching Thai as a Second Language Based on The Communicative Approach and Cooperative Learning

จุมพิต ศรีวัฒนพงศ์[1]
Jumpit Sriwattanapong[1]

Receive: 19 เมษายน 2566 **Revised:** 25 พฤษภาคม 2566 **Accepted:** 30 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษารหัส 63 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งเป็นนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น จำนวน 25 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสาร แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1. นักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์มีความสามารถในการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. นักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความสามารถในการสื่อสาร, การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง, การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร, การเรียนรู้แบบร่วมมือ

[1] อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ; Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai Rajabhat University, Thailand; e-mail: jumpit_sri@cmru.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to study the communicative abilities of ethnic student teachers by teaching Thai as a second language based on the communicative approach and cooperative learning; and 2) to study the satisfaction of the students with teaching Thai as a second language based on the communicative approach and cooperative learning. The participants were 25 ethnic students majoring in Early Childhood Education, Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University studying in the third semester of the 2021 academic year. The students in the Khru Rak Thin project were selected by purposive sampling method. The research instruments were the communicative ability test, the instructional plan and the satisfaction survey. The descriptive statistics (mean ($\overline{X}$), the standard deviation (S.D.)) and the t-test were employed. The research results showed that the ethnic student teachers had significant higher scores in communicative abilities after learning than before treatment at the level of .05; and the ethnic student teachers' satisfaction toward the developing learning management was at the high level.

KEYWORDS: Communicative abilities, Teaching Thai as a second language, Communicative approach, Cooperative learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนเทคโนโลยี ทำให้มีคนหลากหลายเชื้อชาติเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ประกอบอาชีพได้สะดวกขึ้น ส่งผลให้กลายเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางภาษา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม เมื่อเป็นเช่นนี้การเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาไทยนอกจากภาษาแม่ของตนโดยเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จึงมีความสำคัญและจำเป็นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อต้องเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาของประเทศไทยที่กำหนดการจัดการเรียนการสอนให้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางที่ใช้ในการสื่อสารสำหรับผู้เรียนทุกคน จึงทำให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่มักประสบปัญหาในการเรียนภาษาไทย เช่น การออกเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และคำที่มีตัวสะกดบางเสียงได้ไม่ชัดเจน (สนิท สัตโยภาส, 2551: คำนำ)

จากการศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยด้านการพูดและการเขียนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและผู้ใช้บัณฑิตที่มีประสบการณ์การสอนหรือทำงานร่วมกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ทักษะการพูดและการเขียนเป็นทักษะที่มักมีปัญหา โดยทักษะการพูดนั้นนักศึกษาจะออกเสียงคำศัพท์ไม่ถูกต้อง บางคำออกเสียงไม่ได้ ส่งผลทำให้พูดไม่ชัด ไม่กล้าที่จะพูดสื่อสาร สำหรับปัญหาทักษะการเขียนจะเป็นการเขียนสะกดคำที่ยังไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากการออกเสียงหรือพูดไม่ชัด ทำให้เขียนคำศัพท์ตามการพูดของตนเอง นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องการเรียบเรียง การกำหนดประเด็น การลำดับเนื้อหา และการขยายความให้รายละเอียดเนื้อหาที่ยังไม่ชัดเจน นอกจากนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่านักศึกษาควรได้ฝึกการออกเสียงพยัญชนะ สระ บ่อย ๆ โดยเฉพาะเสียงที่ไม่มีในภาษาแม่ เพื่อไม่ให้ออกเสียงผิดเพี้ยน และฝึกพูดแสดงทัศนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนการถ่ายทอดความคิดและการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บริบท และบุคคล ตลอดจนศึกษาการพูดในที่ประชุมชน การพูดนำเสนอสาร สำหรับการเขียนนั้นนักศึกษาควรฝึกการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตรงตามเสียงพูดและอักขรวิธีในภาษาไทย รวมถึงการเขียนเพื่อสื่อความในระดับประโยคที่จะต้องเรียงคำให้ถูกต้องตามหลักการเรียงคำในภาษาไทย การสรุปประเด็นสำคัญ ตลอดจนการเขียนบรรยายเรื่องราว (ภัสร์ฐิตา ถาวร และ อรพิน ลือพันธ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 พฤษภาคม 2564; ศุภลักษณ์ ใจอุ่น และ ศศิวิมล แดงมูล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 พฤษภาคม 2564)

จากการพบปัญหาทางการสื่อสารที่เกิดกับผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์จึงทำให้นักวิชาการและครูผู้สอนหลายท่านนำแนวคิด ทฤษฎีการสอนภาษาที่น่าสนใจไม่ว่าจะการสอนภาษาแบบโฟนิกส์ การสอนภาษาแบบธรรมชาติ แนวคิดการสอนแบบสลับภาษาเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองให้กับผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์เป็นจำนวนมาก เพื่อมุ่งหวังให้สามารถใช้ภาษาไทยในการเรียนรู้และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ทว่าแนวคิดการสอนภาษาอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งมีความเชื่อว่า ภาษาคือเครื่องมือของการสื่อสาร ฉะนั้นแนวการจัดการเรียนการสอนจึงต้องนำกระบวนการของการสื่อสารมาใช้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ (Harmer, 2007: 121) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามแนวคิดนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ศูนย์กลางของการเรียนรู้จึงอยู่ที่ตัวผู้เรียนที่จะต้องพยายามใช้ภาษาเป้าหมายในการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อสารให้ได้มากที่สุด (เมลดา สุดาจิตรอาภา, 2562: 142) ฉะนั้นเมื่อนำแนวคิดนี้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองโดยออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและการเขียนย่อมพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารทางภาษาไทยที่ดีตามมา

การเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์นอกจากจะจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองโดยใช้แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแล้ว ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายโดยเน้นให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนเช่นกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาเพื่อสื่อสารให้มากที่สุด ทั้งยังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกด้วย ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ เพราะเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะได้รับการสอนและช่วยเพื่อนในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Slavin, 1990: 3; Johnson and Johnson, 1994; สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2553: 134) และผลที่ตามมาของการมีปฏิสัมพันธ์กันก็คือ การใช้ภาษาในการสื่อสารภายในกลุ่มทั้งในเรื่องของการแสดงความคิดเห็น การอธิบาย การตกลงหาข้อสรุปของกลุ่มร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถต่างกันได้ร่วมมือกันทำงานกลุ่มด้วยความตั้งใจ

และเต็มใจรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ในกลุ่มของตน ทำให้งานของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของงานได้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550: 121)

สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองของผู้วิจัยจะนำแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไปใช้ในขั้นตอนการเรียนการสอนของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมไม่ว่าจะเทคนิค Jigsaw, เทคนิค TGT, เทคนิค LT ฯลฯ ร่วมด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกสื่อสารทักษะทางภาษาทั้งการพูด การเขียน การอ่าน และการฟังในลักษณะทักษะสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กันจากการปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนรู้ภาษาหากมีการฝึกฝนไปพร้อมกับผู้อื่นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจมากขึ้น สอดคล้องกับที่ Jones (2007, อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง, 2559: 16) กล่าวถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า หากมีโอกาสทำกิจกรรมและเรียนรู้โดยผู้เรียนไม่เพิกเฉยซึ่งกันและกัน แต่หันหน้าสื่อสารระหว่างกัน ย่อมเกิดผลดีกับผู้เรียน โดยแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนมีการทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากเพื่อน อีกทั้งยังมีโอกาสได้เป็นผู้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองอันทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

ดังนั้นจากการศึกษาข้อมูลเอกสารและวิเคราะห์สภาพปัญหาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าการเรียนการสอนดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารโดยเฉพาะภาษาไทยให้กับผู้เรียนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษารหัส 63 คณะครุศาสตร์ที่เป็นนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 385 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษารหัส 63 สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งเป็นนักศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น จำนวน 25 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตัวแปรตาม

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอน

เนื้อหา ที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อหาที่เกี่ยวกับการพูดและการเขียนที่นำมาออกแบบในรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวนทั้งสิ้น 5 แผน ได้แก่ การออกเสียง การพูดบรรยาย การพูดอธิบาย การเขียนสรุปความ และการเขียนนิทาน โดยใช้เวลาเรียนแผนการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เตรียมความพร้อมก่อนเรียน 2) เพียรศึกษาเนื้อหา 3) ฝึกภาษาผ่านกลุ่ม 4) ลุ่มลึกการสื่อสาร 5) ประเมินผลผ่านการใช้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 5 แผน กำหนดจัดการเรียนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง จากนั้นจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้อง พบว่า ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 มีคุณภาพความสอดคล้องเหมาะสมที่ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 4.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.12

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร เป็นข้อสอบอัตนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถด้านการพูด และด้านการเขียน คะแนนเต็ม 60 คะแนน โดยเป็นลักษณะแบบประเมินค่าคุณภาพรูบริกส์ (Rubrics) 5 ระดับ จากนั้นจึงนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสารให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้อง พบว่า ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 มีคุณภาพความสอดคล้องเหมาะสมที่ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 4.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.07 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารเท่ากับ 0.83

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเป็นแบบสอบถามลักษณะใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้อง พบว่า ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 มีคุณภาพความสอดคล้องเหมาะสมที่ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) เท่ากับ 4.94 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.09

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างงานวิจัย
2. ติดต่อนัดหมายวันเวลาที่จะทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นกับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างงานวิจัย
3. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสารไปทดสอบกับนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นนักศึกษากลุ่มตัวอย่างงานวิจัย ก่อนเรียน (Pretest)

4. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 5 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสารทดสอบกับนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นนักศึกษากลุ่มตัวอย่างงานวิจัย หลังเรียน (Posttest)

6. ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างงานวิจัยทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการ การจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยใช้ขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถทางการสื่อสารก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสถิติการทดสอบค่าที (t-test dependent)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผลการศึกษาความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ก่อนและหลังเรียน พบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย $\overline{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t-test	sig
ก่อนเรียน	25	60	33.24	4.36	27.769	.001*
หลังเรียน	25	60	50.00	4.24		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์หลังเรียน ($\overline{X}$ = 50.00, S.D. = 4.24) สูงกว่าก่อนเรียน ($\overline{X}$ = 33.24, S.D. = 4.36) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลังจากที่ผู้วิจัยได้ทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 5 ครั้ง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจมีจำนวนทั้งสิ้น 25 คน ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแสดงผลระดับความพึงพอใจที่ต่อการจัดการเรียนการสอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านเนื้อหาสาระ			
1. เนื้อหาสาระมีความยาก ง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษา	4.32	0.62	มาก
2. เนื้อหาสาระมีความสำคัญ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้	4.44	0.65	มาก
3. เนื้อหาสาระเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับนักศึกษา สามารถเข้าใจได้ง่าย	4.56	0.50	มากที่สุด
4. เนื้อหาสาระที่เรียนสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนในสาขาวิชาได้	4.32	0.69	มาก
5. เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครู	4.6	0.5	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อหาสาระ	**4.44**	**0.59**	**มาก**
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
6. กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน	4.28	0.61	มาก
7. กิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหา ทำความเข้าใจเนื้อหา และฝึกการใช้ภาษา	4.32	0.69	มาก
8. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะทางภาษาไทย	4.52	0.58	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน	4.48	0.65	มาก
10. กิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด	4.68	0.47	มากที่สุด
11. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.12	0.72	มาก
12. กิจกรรมการเรียนการสอนมีการวัดและประเมินผลชัดเจนเหมาะสม	4.48	0.58	มาก
รวมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	**4.41**	**0.61**	**มาก**
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
13. สื่อการเรียนการสอนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้	4.4	0.64	มาก
14. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.32	0.62	มาก
รวมด้านสื่อการเรียนการสอน	**4.36**	**0.63**	**มาก**

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ			
15. การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการพูดและการเขียน	4.64	0.56	มากที่สุด
16. การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย โดยเฉพาะด้านการพูดและการเขียน	4.52	0.58	มากที่สุด
17. การเรียนตามรูปแบบช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะด้านการพูดและการเขียน	4.44	0.58	มาก
18. การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยด้านการฟังและการอ่านเพิ่ม	4.36	0.48	มาก
19. การเรียนตามรูปแบบช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารด้านการฟังและการอ่านเพิ่ม	4.32	0.74	มาก
20. การเรียนรู้ตามรูปแบบส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ ได้	4.56	0.50	มากที่สุด
รวมด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ	**4.47**	**0.58**	**มาก**
รวม	**4.42**	**0.48**	**มาก**

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความพึงพอใจด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.58) ส่วนด้านเนื้อหาสาระ ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.59) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.61) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.63) มีความพึงพอใจอยู่ในลำดับรองลงมาตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. ด้านความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มชาติพันธุ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้วิจัยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นมาโดยนำแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่แตกต่างกัน ได้แก่ รูปแบบร่วมมือแข่งขัน (Team Games Tournament : TGT) รูปแบบปริศนาความคิด (Jigsaw) รูปแบบเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT) รูปแบบอัศวินโต๊ะกลม (Round Table) และ รูปแบบร่วมหัวร่วมคิด (Numbers Heads) โดย

พิจารณาตามความเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องกับลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ จึงทำให้กิจกรรมที่ออกแบบเอื้อต่อการทำให้นักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารเพิ่มขึ้น ซึ่งขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะมีด้วยกันทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อมก่อนเรียน ผู้วิจัยจะใช้คำถามแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาเพื่อเร้าความสนใจและดึงประสบการณ์ความรู้เดิมของนักศึกษาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในเนื้อหาใหม่ ลักษณะนี้จึงเป็นการเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนเริ่มการเรียนรู้และฝึกการใช้ภาษา

ขั้นที่ 2 ขั้นเพียรศึกษาเนื้อหา ขั้นตอนนี้จะเริ่มเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยให้นักศึกษาฝึกทักษะทางภาษาในการสื่อสารควบคู่กับการร่วมมือทำงานกับผู้อื่น โดยแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อยเพื่อทำกิจกรรมฝึกออกเสียงคำศัพท์ในเนื้อหา ศึกษาใบความรู้เนื้อหาที่เรียน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับคำถามหรือเนื้อหาที่ได้เรียน โดยมีผู้วิจัยคอยอธิบายเพิ่มเติมในประเด็นที่นักศึกษาไม่เข้าใจหรือมีคำถาม ซึ่งแนวการจัดกิจกรรมแบบนี้สอดคล้องกับที่ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540: 112-114) กล่าวไว้ว่า ขั้นเสนอเนื้อหาเป็นขั้นการสอนที่สำคัญขั้นหนึ่งที่ครูให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียนซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้และการฝึกใช้ภาษา

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกภาษาผ่านกลุ่ม ผู้วิจัยให้นักศึกษาเรียนรู้และฝึกการใช้ภาษาผ่านการทำงานร่วมกันของสมาชิกกลุ่มในเรื่อง การออกเสียงคำในภาษาไทย การพูดให้ความรู้ (การบรรยาย) การพูดให้ความรู้ (การอธิบาย) การเขียนสรุปความ และการเขียนนิทาน โดยเรียนรู้ผ่านตัวอย่างชิ้นงานหรือคลิปวิดีโอ จากนั้นให้ระดมสมองช่วยกันทำชิ้นงานที่มีการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารเรื่องที่ศึกษาออกมาเป็นผลงานกลุ่ม โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่การทำงานของแต่ละคนเพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นตามกระบวนการการเรียนการสอน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม โดยมีการประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมแบบนี้สอดคล้องกับที่ Johnson & Johnson (1994: 55-59) กล่าวไว้ว่า สมาชิกในกลุ่มมีหน้าที่และความสำคัญเท่าเทียมกันหมด ต้องตระหนักว่างานที่ทำด้วยกันเป็นงานกลุ่มจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ผลงานของสมาชิกก็คือผลงานของกลุ่มที่นำไปสู่ผลสำเร็จของการทำงาน และความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของสมาชิกทุกคน

ขั้นที่ 4 ขั้นลุ่มลึกในการสื่อสาร ผู้วิจัยให้นักศึกษาสร้างชิ้นงานของแต่ละคน โดยอาศัยแนวทางที่ได้จากการเรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 และจากข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนสำคัญเพราะจะเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกการสื่อสารโดยมีอิสระที่จะเลือกใช้ภาษาถ่ายทอดผ่านงานการพูดและการเขียนของตนเอง การจัดกิจกรรมแนวนี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ Littlewood (1988: 6) ที่ว่าการที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารได้นั้นผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะและวิธีการในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายอย่างได้ผลตามสถานการณ์จริง และมีการปรับปรุงโดยการใช้ภาษาที่แตกต่างจากเดิมออกไป

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลผ่านการใช้ ในขั้นนี้ผู้วิจัยจะประเมินทักษะการพูดและการเขียนของนักศึกษาแต่ละคนว่ามีข้อดีและข้อควรพัฒนาใดบ้าง พร้อมให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต ทำให้นักศึกษาได้รู้ข้อดี ข้อบกพร่องในการใช้ภาษา เป็นการเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารของตนเอง แนวทางดังกล่าวนี้สอดคล้องกับที่ Luthans

(2002: 313-314) มองว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับจะเป็นสิ่งที่ทำให้แต่ละคนมีความพยายามที่จะทำบางสิ่งบางอย่างให้ประสบผลสำเร็จ ช่วยลดทอนความรู้สึกไม่มั่นใจในความสามารถของตนเองให้น้อยลง รวมทั้งทำให้รับรู้ความสามารถของตนเองที่เป็นด้านดีมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าเมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านการออกแบบขั้นตอนการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักศึกษานอกจากจะได้ความรู้ทางด้านรูปแบบของภาษาด้านการพูดและการเขียนแล้ว ยังได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในการพูดและเขียนรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในสาขาวิชาของตนเองหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หากออกแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดที่เลือกใช้ เมื่อนำไปจัดการเรียนการสอนย่อมส่งให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นกว่าเดิม สิ่งนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง (2559) เรื่อง การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า หลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นักศึกษามีความสามารถในการฟัง พูดภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้อยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ สังฆะจารย์ (2565) เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC นั้นสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับสูงที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านนี้พบว่าความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดมี 3 ข้อ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการพูดและการเขียน 2) การเรียนรู้ตามรูปแบบส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ ได้ และ 3) การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยโดยเฉพาะด้านการพูดและการเขียน จากข้อมูลดังกล่าวเป็นผลมาจากผู้วิจัยมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาก่อนในช่วงเริ่มกระบวนการเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ประสบการณ์เดิมหรือพร้อมรับกับการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ จากนั้นให้นักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาด้านการพูดและการเขียนต่าง ๆ ผ่านการทำงานร่วมกันกับเพื่อน นักศึกษาจึงไม่รู้สึกกดดันจนเกินไป เนื่องจากได้ทำงานกับเพื่อนที่สนิท คุ้นเคย จึงเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่ต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือกัน ได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันภายในกลุ่ม เมื่อเสร็จจากกระบวนการทำงานกลุ่มแล้วนักศึกษาก็จะฝึกฝนและพัฒนาออกมาเป็นผลงานในส่วนของตนเองที่สอดคล้องกับเนื้อหาการพูดและการเขียนที่ได้เรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการร่วมมือทำงานกลุ่มในลักษณะนี้จึงสอดคล้องกับแนวคิดของทัศนีย์ ศุภเมธี (2542: 141) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ประการหนึ่งว่า นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรู้ในเรื่องที่เรียนนั้นอย่างแท้จริง ทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่องานของกลุ่มและมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันและกัน มีการช่วยเหลือกันในกลุ่ม และทุกคนได้ความรู้เท่า ๆ กัน บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อสารนั้นก็เป็นเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักศึกษาและสอดคล้องกับสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ เช่น การได้พูดออกเสียงคำที่เป็นปัญหาสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง การพูดบรรยาย เรื่อง ประเพณีกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง การพูดอธิบาย เรื่อง การทำอาหารของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง การเขียนสรุปความจากการอ่านบทความทางการศึกษาด้านปฐมวัย การเขียนนิทานสำหรับเด็ก จึงทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเนื้อหาไม่ยากเกินความสามารถในการเรียนรู้และฝึกฝน สังเกตได้จากค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจในด้านเนื้อหาสาระซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดของด้านนี้ได้แก่ เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพครู และเนื้อหาสาระเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับนักศึกษาสามารถเข้าใจได้ง่าย การที่นักศึกษาได้ฝึกสื่อสารด้านการพูดและการเขียนผ่านการศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับด้านการศึกษา หรือเรื่องราวใกล้ตัวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของตนเอง จึงส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Richards (2006: 22-23) ที่กล่าวถึงหลักของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารประการหนึ่งว่า การสื่อสารที่มีความหมายเป็นผลมาจากการได้รับเนื้อหาที่มีจุดมุ่งหมาย น่าสนใจ และมีส่วนร่วมกับตัวผู้เรียน

จะเห็นได้ว่าการออกแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ เมื่อนำไปจัดการเรียนการสอนย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนธี ชำนาญกิจ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะทางด้านการใช้ภาษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในสหกิจศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งผลการวิจัยข้อหนึ่งพบว่านักศึกษามีเจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมหลังได้รับการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับวัชรา รัตนศรี (2561) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Web Based Learning ที่เหมาะสมกับรายวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยค้นพบว่า การนำแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งเป็นแนวคิดที่ใช้กับการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษมาปรับประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์แล้ว สิ่งหนึ่งที่สังเกตได้คือความกังวลของนักศึกษาในการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารเนื้อหาให้ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์นั้นลดลง ด้วยแนวคิดนี้ให้ความสนใจกับการเลือกใช้รูปแบบภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจสิ่งที่ตนเองต้องการสื่อสารให้ได้มากที่สุดมากกว่าการคำนึงถึงความถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว (เมลดา สุดาจิตรอาภา, 2562: 142) ซึ่งหลักการนี้เป็นสิ่งดีที่ทำให้นักศึกษาไม่ต้องพะวงกับความถูกต้องทางโครงสร้างไวยากรณ์ รูปแบบทางภาษามากนัก แต่กลับสามารถใช้ภาษาในการพูดและการเขียนได้อย่างมั่นใจและกล้าที่จะสื่อสารมากขึ้น สังเกตได้จากความกระตือรือร้นในการนำเสนองานกลุ่มหน้าชั้นเรียน การทำชิ้นงานของตนเอง ตลอดจนการทดสอบหลังเรียน นอกจากนี้การนำแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือหลาย ๆ รูปแบบมาใช้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ส่งผลดีให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ในลักษณะช่วยเหลือกันมากขึ้น

โดยเฉพาะการเรียนรู้รูปแบบปริศนาความคิด (Jigsaw) ที่นักศึกษาแต่ละคนจะเล็งเห็นว่าตนมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของกลุ่มและช่วยกันทำงานกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยสิ่งเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาที่สอง (ภาษาไทย) ของตนเองเพิ่มขึ้นได้ตลอดจนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม ผู้สอนควรหมั่นกระตุ้นผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานกลุ่ม การร่วมมือกันทำงานกลุ่มผ่านรูปแบบการใช้ภาษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในงานต่าง ๆ

1.2 ผู้สอนอาจเลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบอื่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น ความสามารถทางการอ่าน ทางการฟัง

2.2 ควรมีการศึกษาเฉพาะชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่ง เพื่อจะได้เห็นลักษณะเฉพาะของ การใช้ภาษาของชาติพันธุ์นั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ ฐานะกอง. (2559). *การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟังพูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จารุวรรณ สังฆะจารย์. (2565). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชนธี ชำนาญกิจ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฐานสมรรถนะทางด้านการใช้ภาษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในสหกิจศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร* [ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาเอกที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.* กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.

เมลดา สุดาจิตรอาภา. (2562). *ภาษาศาสตร์ประยุกต์: สหวิทยาการเพื่อการแก้ปัญหาด้านภาษา.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วัชรา รัตนศรี. (2561). *การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Web Based Learning ที่เหมาะสมกับรายวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สนิท สัตโยภาส. (2551). *แบบฝึกเพื่อสอนเสริมนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาด้านการออกเสียงตัวสะกดไม่ชัดเจน.* กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ. (2553). *วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.* พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน (*พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching* (4th ed.). London: Pearson Longman.

Johnson, D. W., and Johnson, R. T. (1994). *Learning together and Alone: Cooperative and Individualistic Learning* (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Littlewood, W. (1988). *Communicative Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Luthans, F. (2002). *Organization behavior* (9th ed.). New York: McGraw-Hill Companies.

Richard, J. C. (2006). *Communicative Language Teaching Today*. Cambridge: Cambridge University Press.

Slavin, R. E. (1990). *Cooperative Learning: Theory, Research and Practice*. New Jersey: Prentice-Hall.

การสัมภาษณ์

ภัสร์ฐิตา ถาวร. (2564). อาจารย์หลักสูตรภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 พฤษภาคม.

ศุภลักษณ์ ใจอุ่น. (2564). ครูโรงเรียนบ้านม่วงชุม จังหวัดเชียงใหม่. การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 พฤษภาคม.

ศศิวิมล แดงมูล. (2564). ครูโรงเรียนแม่ริมวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 พฤษภาคม.

อรพิน ลือพันธ์. (2564). อาจารย์พิเศษ สำนักงานการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. การสื่อสารส่วนบุคคล, 17 พฤษภาคม.